

Wiadomości Mazurskie

I S M O C O D Z I E N N E

Nr. 45

Olsztyn, Sobota 23 lutego 1946 r.

Rok II

Dzisiejsze święto

W dniu dzisiejszym przypada 28. rocznica utworzenia Armii Czerwonej.

Każdorazowa ta rocznica — to wielkie święto narodów Związku Radzieckiego. Tym razem Święto Armii Czerwonej obchodzone jest wyjątkowo oczyszczenie i radośnie.

Bowiem 28 letni okres istnienia Armii Czerwonej stanowi całą epokę w życiu Związku Radzieckiego i jego zbrojnych.

Epokę tę otwiera cały cykl zwycięstw Armii Czerwonej nad wrogiem wewnętrznym i obcymi siłami interwencyjnymi w bojowym okresie rewolucji, kiedy wykrywała się dopiero w krwawym trudzie rzeczywistość radziecka.

Epokę tę zamyka wspaniałe, wielopomne zwycięstwo Armii Czerwonej nad wrogiem ludzkości i Deklaracji — faszystowskimi Niemcami — zwycięstwo, które światu przyniosło pokój i wolność, ujawniając jednocześnie ostateczną dojrzałość i siłę organizacyjną i potęgę Związku Radzieckiego i spójność wewnętrzną tworzących go narodów.

W nas, Polakach, święto Armii Czerwonej, sojuszniczej i zaprzyjaźnionej, budzi szczególne uczucia. Wiązani przyjaźnią z bratnimi, słowiańskimi narodami Zw. Radzieckiego — cieszymy się szczerze wraz z nimi triumfem Armii Czerwonej w dniu jej święta.

Równocześnie jednak budzi się w nas na nowo uczucie głębokiej wdzięczności dla cierności i bohaterstwa Armii Czerwonej, która — obficie kasząc krwią swoich żołnierzy ziemię naszą — przyniosła Polsce Wywolenie.

I jeszcze jedno uczucie podnosi się w duszach naszych w dniu święta Armii Czerwonej. Jest to uczucie szacunku i uznania dla ideowego i licznego Armii Czerwonej. Bowiem prezentuje ona najszczytniejsze cechy ludzkie, którymi ożywione być mogą siły zbrojne: poszanowanie dla osobności i odrębności innych narodów, konsekwentnie realizowane we wszystkich wyzwolonych krajach, którym żołnierz radziecki przyniósł — i podległość.

Dzisiejsze święto Armii Czerwonej jest nam bliskie uczuciowo i budzi nas radosne wspomnienie wspólnie osiągniętego zwycięstwa, które ostatecznie scementowało przyjaźń naszych narodów. Wl. M.

Proces NSZ w Warszawie

W Warszawie przed Sądem Karalnym toczy się nadal rozprawa przeciwko 23 członkom NSZ, oskarżonym o grabież, napady i mordy. Sprawozdanie z pierwszych dni procesu zamieściliśmy w numerze z dn. 19 lutego. Dalsze szczegóły procesu podamy w numerze jutrzejszym.

Bunt marynarzy indyjskich ma krwawy i grozny przebieg

Premier Attlee zapowiada pacyfikację w Indiach

Londyn 23.2 (PAP). Rozruchy strajkowe 12 tys. indyjskich marynarzy, należących do królewskiej floty brytyjskiej, przybrały poważne rozmiary.

W Bombaju, Carachi i innych

miejsowościach zbuntowani marynarze napadali na Anglików, rozbijali sklepy, demolowali lokale instytucji angielskich.

W wyniku pięciodniowych rozruchów zginęło 59 osób. Jest 650 osób

rannych, w tym 127 policjantów. Zbuntowani zniszczyli po za magazynami, tramwajami i autami 9 wielkich składów ze zbożem i 5 banków.

Premier Attlee złożył oświadczenie w Izbie Gmin w sprawie buntu marynarzy stwierdzając, że nie były wysuwane z ich strony żadne żądania co do polepszenia bytu.

Attlee nie przypuszcza, aby bunt był dziełem kongresu indyjskiego.

Premier wyraził przekonanie, że bunt zostanie stłumiony, ponieważ miejscowe garnizony posiadają dostatecznie siły, aby przeprowadzić pacyfikację.

Depesze nadeszłe dziś rano do Londynu powiadamiają o pewnym uspokojeniu. Ogniska buntu jakoby kapitulowały.

PSL przeciwko jednoci

Stanowisko PSb uniemożliwia

powstanie bloku wyborczego

Agencja SAP podaje, że w Warszawie odbyło się IV posiedzenie 6 partii politycznych w sprawie utworzenia wspólnego bloku wyborczego. Przedstawiciele PSL wysunęli

kontrproponcje, które były nie do przyjęcia przez PPR i PPS.

Z żalem stwierdzają PPR i PPS, że stanowisko PSL uniemożliwiło powstanie wspólnego bloku wyborczego. (PAP)

Zbrodnie, bestialstwa, barbarzyństwa

Dalszy ciąg oskarżenia radzieckiego w Norymberdze

Norymberga, 23.2 (PAP). Na posiedzeniu Trybunału Międzynarodowego w Norymberdze, prokurator radziecki Ragiński odczytał pismo kardynała Hlonda do Papieża, stwierdzające, iż wszystkie domy i instytucje, należące do kościoła katolickiego w Polsce zostały skonfiskowane lub zarekwirowane przez armię niemiecką

Oskarżyciel radziecki przytaczał dalsze dowody bestialstw niemieckich. Hitlerowcy zrabowali księgozbiory uniwersytetów w Warszawie i Krakowie oraz bibliotekę sejmową.

Wywieziono do Niemiec klejnoty koronne dawnych królów czeskich. Urządzenia instytutów badawczych w Belgradzie zniszczono. W okręgu Moskiewskim Niemcy zrabowali 112 bibliotek, prastare rękopisy biblioteki w Charkowie uległy zniszczeniu.

W tajnym rozkazie Hitler polecił zniszczyć doszczętnie Leningrad i Moskwę nawet po ewentualnej kapitulacji tych miast. Miały one być przy pomocy artylerii i lotnictwa zrównane z ziemią wraz z ludnością, pozostawiając zaś ludność Rosji miano wygnać za Ural.

Przytoczony przez prokuratora list Franka do Lamerssa mówi o całkowitym zburzeniu Warszawy, co miało być „słuszną“ karą za powstanie.

Dowódcy niemieccy utworzyli specjalne oddziały niszczeniowskie, aby cofające się wojska niczego nie zostawiały za sobą.

Niemiecki system niewolniczy wyrwał ze swych siedzib 2 miliony Polaków. Młode dziewczęta wracano do niemieckich domów publicznych, gdzie spotkała je zagłada.

Amerykanie pogwałcili suwerenność czeska

Rząd czeski wystosował ostry protest

Londyn, 23.2 (obsł. wł.). Rząd czeski wystosował protest przeciwko pogwałceniu suwerenności republiki czeskiej przez oddział wojsk amerykańskich.

Oddział ten, złożony z 13 żołnierzy

Ustalic granice Niemiec

Londyn, 23.2 (PAP). Francja ma wystąpić z żądaniem ustalenia granic przysługujących Niemiec jeszcze przed konferencją pokojową.

Francja walczy z paskarstwem

Paryz, 23.2 (obsł. wł.) Rząd francuski przystępuje do walki z tak zwanym „Czarnym rynkiem“.

W Azerbejdżanie znów walki

Londyn, 23.2 (obsł. wł.) W Azerbejdżanie wybuchły ponownie walki zbrojne między autonomistami a perskimi wojskami rządowymi.

Niemcy przygotowywali wojnę gazową

Londyn 23.2 (obsł. wł.) W Niemczech znalezione tajne dokumenty, które ujawniły, że pod koniec wojny niemiecki sztab generalny przystąpił do budowy nowej fabryki kosztami 100 milionów marek, w której miano produkować nowy nieznanym dotychczas gaz trujący.

i jednego Niemca-jenca wojennego, wtargnął na terytorium czeskie i w pewnej miejscowości wykopał kilka szarych z dokumentami, zabierając wszystko ze sobą.

Protest rządu czeskiego domaga się zwrotu zabranego mienia.

Nadszedł czas by wszyscy skupili się w kraju Rząd wzywa żołnierzy polskich z zagranicy do indywidualnego powrotu do Ojczyzny

Rząd Rzeczypospolitej wystosował odezwę do wszystkich oddziałów i formacji polskich na obczyźnie. W odezwie tej czytamy m. in.:

Gdy umilkły działa, gdy nad Berlinem obok zwycięskich sztandarów Armii Czerwonej powiewały dumne, skrwawione w bojach sztandary Bohaterskiego Wojska Polskiego, a Niemcy legły powalone u stóp zwycięzców — nadszedł był czas, aby wszyscy ci, których przez najcięższe ofiary i trudy, wiodła wizja wyzwolonej Polski, skupili się na wyzwolonej ziemi ojczystej, aby stanęli do wielkiego i świętego dzieła wznoszenia z gruzów i zgłiszcz naszych zagród i chat, fabryk i miast, utrwalenia granic, budowania silnej i niepodległej Polski demokratycznej.

Rząd Jedności Narodowej na naczelnym miejscu postawił troskę o Was, żołnierze, którzy krwią swoją i oliwną walką włożyliście tak wielki wkład w dzieło zwycięstwa, rozstawiając na cały świat imię Polski. Rząd polski uczynił wszystko, aby oddziały Wasze wrócić mogły do Ojczyzny pod sztandarami, które wiodły Was do walki pod Tobrukiem, Narwikiem, czy Monte Cassino, aby oddziały Wasze, które w krwawej tułaczce wędrowały przez najślawniejsze pobojuwiska świata, wkroczyły do wolnej, odrodzonej Ojczyzny.

Wysiłki nasze nie dały rezultatu. Ludzie złej woli, przesiąknięci do gruntu nienawiścią do nowej, Ludowej Polski, okłamywali Was przez wiele miesięcy. Oczerniali oni i szkalowali wyrosłe w ogniu walki z najeżdżącą niemieckim najwyższe władze Rzeczypospolitej. Obrzucali błotem nową Polskę, bo nie dogadzała ona ich chorobliwym ambicjom, bo odsunęła od władzy wsteczników politycznych, którzy zawsze sprowadzali klęski i nieszczęścia na naród polski, bo przeprowadziła szereg podstawowych reform społecznych, na czele z reformą rolną.

Nie polskim, ale obcym i wrogim Polsce interesom służyli i służą ci,

którzy usiłują zatruć serca Wasze jadem nieufności i nienawiści do Polski, która dźwiga się z ruin wojny ofiarnym wysiłkiem robotników i chłopów, żołnierzy i oficerów, inżynierów i rzemieślników, lekarzy i naukowców, nauczycieli i działaczy społecznych — wysiłkiem i pracą milionów Polaków.

Nie udało się Rządowi polskiemu przełamać przegród, które Was dzieli od Kraju. Nie udało się uzyskać zgody na to, abyście mogli powrócić do Kraju w zwartych szeregach, w jednostkach bojowych.

Wzywamy przeto Was, żołnierze, do powrotu indywidualnie.

Niechaj każdy z Was, kto ma dość tych kłamstw i tych podżegaczy do walk bratobójczych, każdy, kto chce wrócić do domu i do Kraju z czystym sercem, kto chce podnosić Polskę z gruzów, zwróci się do najbliższych placówek polskich — konsulatów, poselstw i ambasad — które czynić będą wszystko, abyście jak najszybciej wrócili do Ojczyzny.

Ordynacja wyborcza do Sejmu

Odbyło się organizacyjne posiedzenie Komisji K. R. N. dla sprawy ordynacji wyborczej. W Komisji zasiada po 5 przedstawicieli PSL, PPR i SL, 4 przedstawicieli Str. Demokratycznej i 3 Str. Pracy.

W skład Komisji powołano po 1 przedstawicieli Związków Zawodowych, Samopomocy Chłopskiej i Spółdzielczości.

Pomoc UNRRA dla Polski Tabor kolejowy jest już w drodze

Min. Kom. inż. Rabanowski, przyjął szefa Misji UNRRA w Polsce gen. O. Drury. Szef Misji poinformował min. Rabanowskiego o znajdującym się w drodze transporcie parowozów i wagonów, przeznaczonych przez UNRRA dla Polski i omówił

Nie wiercie kłamcom, którzy wmawiają Wam, że w Polsce będziecie prześladowani. Każdy, kto uczciwie pracować będzie dla dobra Ojczyzny, będzie żyć spokojnie i bezpiecznie.

Oczekują Was Wasi najbliżsi, oczekuje Was całe społeczeństwo. Oczekuje Was odradzająca się Ojczyzna i nie powinno braknąć Waszych rąk przy utrwalaniu jej fundamentów.

Witać Was będą gorące serca rodaków, tak, jak dotychczas z radosnym entuzjazmem witały żołnierzy, którzy powrócili z Anglii, Francji czy Włoch. Nie zapraszamy Was na odpoczynek, nie obiecujemy dobrobytu. Pragniemy, abyście wraz z całym zjednoczonym narodem wzięli udział w naszych troskach, w ciężkim mżole odbudowy naszej Ojczyzny ze straszliwego zniszczenia.

Skupieni po latach rozłąki zjednoczeni wspólnym wysiłkiem, wznieść będziemy z gruzów silną i niepodległą, wolną i demokratyczną Polskę.

Przewodniczącym Komisji wybrany został wiceprezydent KRN ob. Barciowski (Stron. Dem.), zastępcami ob. Osiecki (PSL) i Mantel (PPS).

Wybrano podkomisję z 6 osób (po 1 przedstawicieli z każdego stronnictwa), która ma podjąć pracę nad ordynacją. Przewodniczącym podkomisji obrano ob. Mantla.

techniczne szczegóły transportu.

W toku dalszej rozmowy, szef Misji UNRRA oświadczył, że wobec ogromu zadań transportu polskiego, poczyni dalsze kroki, aby powiększyć pomoc UNRRA w dziedzinie dostaw taboru kolejowego dla Polski.

Przegląd prasy

Jedyna droga

Cały kraj oczekuje z napięciem wyniku rozmów warszawskich, które mają zdecydować o naszej spójności wewnętrznej lub skazać naród na rozbięcie i walkę, pożerając te siły, które przeznaczone są dla dzieła odbudowy.

«Życie Warszawy» pisze m. in.

«Rozmowy obecne, jakie toczą się między stronnictwami, mają w tym momencie znaczenie zasadnicze. Mogą doprowadzić do porozumienia, a więc skupienia i mobilizacji wszystkich sił narodu dla celów twórczych, pozytywnych — albo do rozbięcia, a więc walki i wyładowania całej energii społeczeństwa na zmaganiach wewnętrznych, których bezpośrednim skutkiem będzie kryzys i okres wstrząsów, zanim społeczeństwo i państwo odnajdą nową równowagę».

Nie dziwnego, że społeczeństwo z napięciem wsłuchuje się w echa rozmów warszawskich. Trwają już dłużej, niż byśmy sobie tego życzyli. Z drugiej jednak strony rozumiemy, że wszelki nerwowy pośpiech okazałby się w tym wypadku szkodliwy ze względu na wielką liczbę zagadnień, które wymagają gruntownego uzgodnienia. Lepiej nie zostawiać w tak ważnych sprawach niedomówień. Nie należy jednak ich przedłużać nadmiernie. Bo terminy się zbliżają i czas już zakasać ręce i wziąć się do pracy.

Ani ambicje polityczne, ani ten czy inny klucz podziału nie może być powodem zerwania rozmów. Ambicje muszą uleść zwężeniu, suwerenność poszczególnych stronnictw musi ulec ograniczeniu. By umożliwić spełnienie zadań o większej skali, zadań najważniejszych, o których słusznie powiedziano, że są namiarę wieków, a obciążały jedno pokolenie».

Najdłuższa linia telegraficzna

Mimo wielu trudności i przeszkód została uruchomiona najdłuższa linia telegraficzna. Jest nią linia Waszyngton — Paryż, na której prace odbywały się przy pomocy dalekopisu (telekryptor).

OD CARYCYNĄ PO BERLIN

Z BOHATERSKICH DZIEJÓW ARMII CZERWONEJ

(Dokończenie)

Potężne uderzenie 170 dywizji niemieckich, zawczasu ściągniętych ku granicom ZSRR i całkowicie przygotowanych do napaści, w swym pierwszym impecie zmusiło Armię Czerwoną do oddania wrogowi rozległych terenów Nadbałtyki, Białorusi i Ukrainy.

Złamanie paktu o nieagresji, zawartym w 1939 r. ze Zw. Radzieckim, Niemcy zdemaskowały się w oczach całego cywilizowanego świata, jako napastnik.

«Nie może być wątpliwości, że ta krótkotrwała wygrana w wojnie jest dla Niemiec jedynie epizodem, a olbrzymia polityczna wygrana dla ZSRR jest poważnym i długotrwałym czynnikiem, na podstawie którego muszą się rozwinąć decydujące sukcesy Armii Czerwonej» — powiedział Stalin.

Już po 4 miesiącach wojny przelatywany „blitzkrieg” zmienił się w uciążliwą wojnę manewrową, wyczer-

pującą przeciwnika. Czas pracował na korzyść ZSRR.

Przez długie miesiące cały ciężar wojny w Europie spoczywał na Armii Czerwonej.

Ciężkie i zacięte walki latem i jesienią doprowadziły do wstrzymania dalszego natarcia Niemców. Obrona Sewastopola i Odessy, bitwy pod Moskwą i u podnóża Kaukazu, w rejonie Rżewa i pod Leningradem, wreszcie największa w dziejach wojen bitwa o Stalingrad przejdą na zawsze do historii.

Męstwo radzieckich wojsk dało Ameryce czas dla przestawienia jej olbrzymiej potęgi przemysłowej na potrzeby wojenne. Trzy lata nieomal Zw. Radziecki samotnie wytrzymał cały nacisk armii niemieckiej, wiążąc 4/5 sił przeciwnika na wschodzie.

Pierwsze sukcesy były wstępem do dalszych piorunujących zwycięstw, podczas gdy stosunek sił na froncie niemiecko-radzieckim zmienił się

na korzyść Armii Czerwonej.

Wojna z Niemcami w obronie ojczyzny, w obronie wolności i niezależności poderwała do nadludzkiego wysiłku narody radzieckie. Czerwona Armia miała zapewnione rezerwy i dostawy, operowała sprzętem bojowym, przewyższającym jakością niemieckie „wunderwalfe”.

Zbliżał się koniec dramatu europejskiego.

Czerwona Armia przystępuje do decydującego uderzenia na szerokim froncie. Od Tichwina po Kaukaz rozpoczął się niesłychany w historii odwrót wojsk najeżdźcy i niesłychane w historii natarcie armii wyzwolenczej.

«Oprócz wojsk radzieckich nie było na świecie innej siły, która byłaby w stanie zgnieść i zdruzgotać niemiecką maszynę wojenną, zadać jej takie ciosy i takie klęski» — tak mówił Churchill.

«My nie zapomnimy ani bohaterskiej obrony Moskwy, Leningradu i Stalingradu, ani gigantycznego rozmachu rosyjskich operacji ofensywnych, w rezultacie których zniszczone zostały armie niemieckie» — tak mówił Roosevelt.

Pod uderzeniem Czerwonej Armii pękł i rozłupał się front niemiecki. Wierni wasale Hitlera zostali rozbiti, Polska wyzwolona. Dunaj i Odra przekroczone.

Zwycięski szlak bojów wiency — Berlin. Armia Czerwona podaje bronią dłoń sojusznikom z zachodu.

Wypełniając zobowiązanie wobec sprzymierzeńców, niestrudzone, zwycięskie wojska radzieckie rozpoczęły nają działania wojenne przeciwko Japonii, które przyspieszyły jej pogrom.

Na Dalekim Wschodzie dywizje radzieckie zadają śmiertelny cios imperializmowi japońskiemu, i stały na straży pokoju ludów Azji.

28 lat temu na polach Narwy Pskowa, w ogniu walk z Niemcami, narodziła się Armia Czerwona. Dla tej armii zamyka pierwszy, jakoby chlubny, okres swej historii.

W ogniu walk od Stalingradu Berlin z najeżdżcą germańską Armia Czerwona zadokumentowała światu swą siłę, więcej, zadokumentowała światu swą wolę utrzymania pokoju i wolności wszystkich narodów.

D Z I E Ń
OLSZTYNA**Nowy transport repatriantów**

Na st. Olsztyn przybył kolejny transport repatriantów z Wilna. Repatrianci, przeważnie ludność wiejska, po załatwieniu wstępnych formalności udają się do nowych miejsc zamieszkania i pracy na terenie naszego województwa.

Otwarcie świetlicy OM TUR

Dnia 24 bm. o godz. 13-tej w gmachu PPS przy ul. Wolności 2/3 odbędzie się uroczyste otwarcie świetlic Miejskich Komitetów PPS i OM TUR.

W części artystycznej usłyszymy recytacje poezji robotniczej.

O godz. 16 w lokalu świetlicy odbędzie się herbatka z tańcami, na którą OM TUR zaprasza młodzież olsztyńską.

Dzis wieczorem**Teatr im. St. Jaracza**

O godz. 18. 30 komedia muzyczna Montgomery'ego „Cały dzień bez śmiechu”.

Kino „Polonia”

Film prod. angl. „Srebrna flota”.

Kino „Mazur”

Film prod. rad. „Skrzydlaty dorożkarz”

Twoja gazeta sa

„Wiadomości Mazurskie”

Czytaj je i popieraj

Z prac poczty w styczniu

W styczniu na terenie okręgu olsztyńskiego Poczty i Telegrafu przeprowadzono ogółem 163.700 rozmów telefonicznych, z czego 37.816 zamiejscowych. Nadano i doręczono 15.365 telegramów.

W tym czasie personel pocztowy Okręgu zwiększył się o 101 pracowników i na dzień 31 stycznia wynosi 1.132 osoby.

W okresie najbliższych dwóch miesięcy musimy dokonać wielkiej pracy gospodarczej w naszym województwie: zakończyć omłoty i zdawanie świadczeń rzeczowych, przeprowadzić wiosenną akcję siewną, zaopatrzyć ludność w żywność, oraz w materiały UNRRA.

Już obecnie rozpoczęła się akcja sprowadzania z centralnych województw około 18.000 ton ziarna siewnego, które musi być sprawnie rozprowadzone wśród rolników, tak, aby mogli w porę rozpocząć siewy.

Z ustąpieniem mrozów sprowadzone będą na nasz teren, również z centralnej Polski, 50.000 ton ziemniaków-sadzeniaków, które muszą dotrzeć na czas do rolnika.

Od sprawnego rozprowadzenia na czas ziarna i ziemniaków zależy będzie wynik wiosennej akcji siewnej, która powinna choć w minimalnym stopniu nadrobić zaległości jesienne, aby ziemie naszego województwa nie leżały ugorom.

W najbliższym czasie przejmujemy poza tym od Armii Czerwonej i musimy rozprowadzić na konsumpcję

15 000 ton zboża. Zbiegają się z tym: zwózka z terenu i zmagazynowanie około 20.000 ton zboża z wiosennych omłotów, przemiał tego zboża i rozprowadzenie w teren mąki na wyżywienie ludności.

Równocześnie zapowiedziane jest przez UNRRA, że w najbliższych dniach skierowane będą do naszego województwa około 1,299 wagonów towarów UNRRA na zmagazynowanie.

Przy naszych mniej niż skromnych środkach technicznych, są to zadania wielkie i trudne. Musimy też dołożyć wszelkich sił, aby je wykonać, od tego bowiem zależy normalny rozwój akcji zasiedlania i zagospodarowania tych terenów oraz wyżywienie ludności.

Trudne te zadania powierzono do wykonania Zw. Gospodarcemu „Spółem”. Instytucja ta ma już duży dorobek na naszym terenie. Można się przeto spodziewać, że podola mu, jeżeli w pokonywaniu trudności przyjdą jej z pomocą zarówno władze i pokrewne placówki gospodarcze, jak i samo społeczeństwo.

Ku czci Armii Czerwonej**Dzisiejsze uroczystości rocznicowe**

W dniu dzisiejszym przypada 28-ma rocznica utworzenia zwycięskiej, socjalistycznej Armii Czerwonej, złączonej z Wojskiem Polskim przyjaznią i braterstwem broni, przypięcętowanym wspólnie przelaną krwią w obronie Wolności i Demokracji.

Spółeczeństwo Olsztyna, jak i całej Polski, bierze najwyższy udział w uroczystościach, związanych z obchodem dzisiejszej rocznicy.

Dzisiaj w urzędach, fabrykach, szkołach i organizacjach odbywają się pogadanki i akademie okolicznościowe.

O godz. 15.30 nastąpi kulminacyjny moment dzisiejszych uroczystości: zbiórka oddziałów W. P. na pl. Wolności. Na maszt zostanie wciągnięta

flaga państwowa.

Następnie przemówią przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych. Na grobie poległych w walkach o wyzwolenie Polski żołnierzy, złożone zostaną wieńce i zaplonie znicz.

Uroczystości dzisiejsze na pl. Wolności zostaną zakończone odegraniem hymnów obu zaprzyjżnionych państw.

Jutro, w niedzielę o godz. 11-ej w sali teatru im. St. Jaracza odbędzie się uroczysta Akademia, którą zagai plk. Szleszewski. Przemówienia wygłoszą również prok. Smolenski oraz przedstawiciele Armii Czerwonej i Wojska Polskiego.

Część artystyczną Akademii wypełnią produkcje orkiestry i recytacje.

Trudności są duże. Przede wszystkim brak środków transportowych. Do wykonania tej pracy potrzeba minimum 300 samochodów. »Spółem« rozporządza obecnie na naszym terenie około 40 samochodami własnymi i 30 samochodami akcji siewnej.

W dodatku często zdarzają się wypadki wykorzystywania samochodów »Spółem« przez władze do innych celów, co w okresie obecnym jest niedopuszczalne. Przeciwnie nawet w wiosennej akcji siewu i zaopatrzenia należy tabor innych instytucji oddać do dyspozycji »Spółem«. Brak środków transportowych nie może sparaliżować, ani nawet wpłynąć na opóźnienie tej akcji.

Niemniej poważną trudnością jest brak magazynów. Zboże z omłotów jest przeważnie mokre. Trzeba je przesuszać i odpowiednio magazynować. Do tego potrzebne są obszerne magazyny, aby wilgotne zboże nie leżało w grubych warstwach.

Nie może przeto występować niezdrowa konkurencja między instytucjami gospodarczymi, jak to się zdarza dotychczas: magazyny, należące do innej instytucji, stoją puste, a »Spółem« nie ma gdzie składować zboża (na przykład w Rastemborku).

W naszej sytuacji aprowizacyjnej nie wolno nam zmarnować jednego ziarna zboża, bowiem województwo nasze musi przede wszystkim liczyć na własne zasoby i możliwości.

Wreszcie sprawa rozładowywania transportów kolejowych. Przetrzywanie wagonów pod rozładunkiem utrudnia ruch transportowy ogólnopolski, a przede wszystkim opóźnia wykonanie planu gospodarczego na naszym terenie.

Aby tego uniknąć, potrzebna jest odpowiednia ilość samochodów i sił roboczych. W celu usprawnienia rozładowywania transportów kolejowych, władze będą nakładały na ludność obowiązek robót szarwarkowych. Od robót tych nikt nie powinien się uchylać.

W okresie najbliższych dwóch miesięcy »Spółem«, a wraz z nim całe społeczeństwo naszego województwa musi zdać trudny egzamin ze swej dojrzałości obywatelskiej i sprężystości organizacyjnej.

Dla dobra naszego województwa i w interesie ogólnopanstwowym musimy wyczerpać wszystkie siły, aby ten egzamin wypadł pomyślnie. (im.)

SLUCHAMY RADIA

Warszawa I na fali 395,8 m

Niedziela, 24 bm. 8.00 Hymn, 8.10 Dziennik, 8.30 Muzyka z płyt, 12.10 Dziennik, 12.15 Audycja wojskowa, 12.30 »Intermezzo« — słuchowisko, 14.00 Koncert Malej Orkiestry P. R., 14.10 Przegląd tygodniowy, 17.00 Podwieczorek przy mikrofonie, 18.15 Audycja dla dzieci pt. „Duży Wilk“, 19.00 „Uśmiech i piosenka“, 19.45 Dziennik, 20.00 „Mozaika muzyczna“, 20.45 „10 minut satyry Ignacego Krasickiego“, 21.00 Tygodnik dźwiękowy, 21.15 Audycja dla Polaków za granicą, 21.30 Skrzynka poszukiwania, 22.00 Koncert Orkiestry Tanecznej, 22.30 Ost. wiad., 22.45 Muzyka taneczna z płyt, 23.25 Skrzynka poszukiwania, 24.00 Hymn.

Nie tylko chlebem żyjemy**Z prac Wojewódzkiego Wydziału Kultury i Sztuki**

Wojewódzki Wydział Kultury i Sztuki, który swoją pracę rozpoczął w połowie maja roku ub., może się już poszczycić poważnym dorobkiem.

Pragnąc otrzymać miarodajne informacje udajemy się do naczelnika inż. Grabowskiego, z którym przeprowadzamy dłuższą rozmowę, dotyczącą dotychczasowych wyników pracy i zamierzeń na przyszłość.

Na wstępie inż. Grabowski stwierdza, że prace w terenie hamuje dotkliwy brak fachowców: są wielkie trudności w obsadzaniu powiatowych referatów kultury i sztuki.

Obecnie wysiłki Wydziału są skierowane na jak najszybszą inwentaryzację zabytków. Nieliczny personel Wydziału pracuje z zapalem.

Czy złożyłeś ofiarę na POMOC ZIMOWĄ?

Wyjazdy w teren są utrudnione przez brak lokomocji. Wydział powinien posiadać samochód osobowy, aby szybko docierać do miejsc pracy w terenie.

Niedawno w jednym z powiatów odnaleziono dwa portrety roboty Lukasza Kranacha Starszego.

Obecnie jest opracowywana monografia o kaflach. Piękny zbiór zabytkowych kafli będzie wkrótce udostępniony publiczności, jak również dział regionalny muzeum olsztyńskiego na zamku.

Naczelnik Grabowski zaznacza, że w dziedzinie życia kulturalnego daje się zauważyć pewne ożywienie: zorganizowano koncerty objazdowe Towarzystwa Muzycznego, w najbliższym czasie projektowane są wystawy artystów-plastyków, istnieje również projekt otwarcia w Olsztynie studium dramatycznego. Teatr im. Jaracza rozpocznie wkrótce wyjazdy na prowincję.

Zapytujemy inżyniera Grabowskiego o projekty restauracji zabytków architektonicznych.

Okazuje się, że Wydział Kultury i Sztuki wyłącznie opiniuje konieczność przeprowadzenia tych lub innych prac konserwatorskich, natomiast techniczne wykonanie należy do Wydziału Odbudowy Urzędu Wojewódzkiego.

Niestety, jak dotychczas nie można stwierdzić większego zainteresowania tym działem pracy.

Na zakończenie inż. Grabowski podkreśla zupełny niemal brak amatorskich zespołów dramatycznych w organizacjach i związkach, które jak gdyby omijały tę formę pracy kulturalno-oświatowej

Opuszczamy Wydział Kultury i Sztuki z przeświadczeniem, że pomimo piętrzących się trudności, sprawy kulturalne na naszym terenie znajdą pomyślnie rozwiązanie. J. W.

SPORT

Juz tylko tydzien...

Na wczorajszym zebraniu Komitetu Organizacyjnego zimowych lekkoatletycznych Mistrzostw Polski, które odbyło się w obecności przedstawicieli władz cywilnych i wojskowych naszego miasta, prezes Woj. Kom. Sport. ob. Wilamowski zwrócił się raz jeszcze z apelem o zapewnienie zamiejscowym zawodnikom zakwaterowania i wyżywienia.

Liczne instytucje i organizacje zgłosiły szereg nagród dla najlepszych sportowców i klubów. Lista nagród zamknięta będzie dn. 28 bm.

Wszelkich informacji i wyjaśnień udziela kpt. Szyrmer, przewodniczący podkomisji prop.-lin.

Olsztyn posiada kilku wartościowych zawodników.

Poza wszechstronnym Białowasem, możemy liczyć na doskonałego sprintera Ladniewskiego oraz skoczka w dal Szczerbickiego, który w swej karierze niejednokrotnie przekraczał 7 m.

Na Mistrzostwa zapowiedziało swój przyjazd wielu wybitnych dziennikarzy sportowych.

Ujrzymy zapewne E. Trojanowskiego, K. Gryźewskiego, M. Strzeleckiego i innych.

Usprawnienie komunikacji samochodowej

Nowy rozkład jazdy samochodów P.K.S

Rozkład jazdy samochodów PKS, służących do przewozu pasażerów został ustalony, jak następuje:

Olsztyn - Żądzborok. Odjazd z Żą-

KURS ZIELARSKI. Podaje się do wiadomości, że Oddział Rolniczy »Społem« w porozumieniu z Olsztyńską Izłą Rolniczą organizuje 3-dniowy bezpłatny kurs zielarski w dniu 26, 27, 28 lutego b. r.

Początek wykładów we wtorek dnia 26 lutego o godz. 9 rano w sali Oddziału Mleczarsko - Jajczarskiego w Olsztynie ul. Pięknego 18. Zapisy przyjmuje Oddział Rolniczy »Społem« Olsztyn ul. Ogrodowa 7 tel. 140 (207)

OGŁOSZENIA DROBNE

SZOFER z czerwonym prawem jazdy, poszukuje posady. Wiadomość: Olsztyn, ul. Rybaki 13. (216)

UWAGA! Teodolity, astrolabie, wysokomierze o az p wybory kreślarkie kupi Dyrekcja Lasów Państwowych, Aleje Wojska Polskiego 13, pokój 46. Ceny rynkowe. (155-1)

UNIEWAZNIAM zagubioną książeczkę wojskową Nr. 040172 serja A wydaną przez R. K. U. w Olsztynie na nazwisko Olesiański Marian. (220)

IMADLA ślusarskie pojedyncze lub w większych ilościach zakupia warsztaty Państwowego Liceum Komunikacyjnego w Olsztynie, Al. Wojska Polskiego 17. (219-2) Dyrekcja.

Opiekujmy się zdemobilizowanym żołnierzem

Wywiad z naczelnikiem Woj. Wydz. Wojskowego

Naczelnik Woj. Wydz. Wojskowego kpt. Szyrmer udzielił współpracownikowi naszego pisma informacji na temat pomocy, jaką otrzymuje zdemobilizowany żołnierz, osiedlający się na terenie naszego województwa.

— Opieka nad zdemobilizowanym żołnierzem leży nam głęboko na sercu. Staramy się, aby powracający do życia cywilnego żołnierz otrzymał jak najlepsze warunki zagospodarowania się i urządzenia na naszym terenie.

Po zarejestrowaniu się we właściwym dla miejsca zamieszkania starostwie, zdemobilizowany żołnierz otrzymuje ustawowy zasiłek pieniężny, do którego ma prawo przez 6 miesięcy. Kwoty potrzebne na zasiłki asygnuje Ministerstwo Administracji Publicznej.

Prócz zasiłku korzysta zdemobilizowany żołnierz z kartek żywnościowych I-iej kategorii i bezpłatnej opieki lekarskiej. Opieką zasiłkową objętych jest na terenie województwa około 1.500 zdemobilizowanych żołnierzy, z czego na samo miasto Olsztyn przypada 425 osób.

Niezależnie od działalności zasiłkowej prowadzimy szeroką akcję, mającą na celu ułatwienie zdemobilizowanemu żołnierzowi z łobycia odpowiednich warunków życiowych. Akcja ta polega na udzielaniu po-

mocy w otrzymywaniu rozmaitego rodzaju koncesji, mieszkań, pożyczek bankowych i innych środków żywnościowych. Wydatna pomoc w zakresie wyżywienia okazuje zdemobilizowanemu Wojewódzki Wydział Apro wizacji i Handlu, oraz Zw. Gospod. »Społem«. Materiałem drzewnym pomaga osadnikowi wojskowemu Dyrekcja Lasów, a urządzenie domowe przydziela bezpłatnie lub za niską opłatą Tymczasowy Zarząd Państwowy.

Udzielamy im również doraznej pomocy pieniężnej w formie zapomóg. Na ten cel Wydział Wojskowy posiada uzyskaną z różnych źródeł kwotę 200.000 zł. a wojewoda przeznaczył z funduszu dyspozycyjnego sumę 10.000 zł.

Dorazną pomocą objęci są również przejezdni zdemobilizowani, którzy wprawdzie nie zamierzają zostać u nas na stałe, lecz w poszukiwaniu swych rodzin, względnie po drodze do swego miejsca zamieszkania za-

czepiają o nasz teren, Ci dostają wsparcie pieniężne i pożywienie.

— Jak zagospodarowują się zdemobilizowani?

— Ponieważ akcja osadnictwa wojskowego, przeprowadzona na ziemiach nadodrzańskich, u nas nie istnieje, przeto zdemobilizowany osiedla się na ogólnych zasadach, odnoszących się do przesiedleńców i repatriantów.

Najliczniej osiadają zdemobilizowani na roli, ponadto obejmują warsztaty rzemieślnicze i służbę państwową oraz samorządową. Wiele osób zatrudnionych jest w nadleśnictwach, jako leśniczowie, w warsztatach mechanicznych, jako mechanicy i szoferzy i w samorządzie, jako wójtowie i sołtysi.

Poza zdemobilizowanymi opiekujemy się również rodzinami żołnierzy pozostających w służbie czynnej. Zony tych osób i dzieci otrzymują zasiłki pieniężne, kartki żywnościowe I kategorii wzgl. I R dla dzieci, oraz bezpłatną pomoc lekarską. (z. p.)

Jak walczyła Polska z okupantem

Premiera nowego filmu radzieckiego

W 13-tu większych kinoteatrach Moskwy odbyła się premiera nowego filmu radzieckiego »Zygmunt Kłowski«.

Film ten, Wytwórni Kijowskiej, przedstawia walkę Polaków z okupantem hitlerowskim. Autorem scenariusza jest pisarz Lukowski, reżyserami — Nawrocki i Dmochowski, przy czym ten ostatni gra rolę tytułową. Kompozytor Sandler wplotł uniejętnie w ilustrację muzyczną motywy Chopina i Moniuszki.

Treść filmu jest następująca: pisarz antyfaszystowski Galemba — oficer rezerwy Wojska Polskiego — ucieka w roku 1939 z niewoli hitlerowskiej. Znajomy ksiądz ratuje go. Odnajduje on mieszkanie swego przyjaciela, artysty malarza Kłowskiego. Jednak w mieszkaniu znajduje już tylko zwłoki przyjaciela, który popełnił samobójstwo po otrzymaniu od Niemców wezwania do stawienia się na

roboty przymusowe.

Galemba korzysta z dokumentów przyjaciela i odtąd, jako Kłowski, walczy z okupantem. Chcąc pomścić śmierć swego przyjaciela, dokonuje najsmielszych wyczynów, nie dając się uchwycić.

Koniec filmu przedstawia uwolnienie miasta przez polskie oddziały partyzanckie oraz Armię Czerwoną.

Publiczność z wielką sympatią naprzemiennie śledzi walkę Polaków z okupantem niemieckim, oklaskując wyczyny Kłowskiego, jego przyjaciół oraz wszystkie powiedzenia bohaterów filmu o przyjaźni i solidarności polsko-radzieckiej.

Film ten przyczyni się niewątpliwie do pogłębienia sympatii społeczeństwa radzieckiego dla Polski. (PAP)

Feliks Dangel aresztowany

W Ludwigsburg w Niemczech aresztowany został znany przed wojną pisarz i felietonista wileński Feliks Dangel.

Pochodzący z baronowskiej rodziny po wkroczeniu wojsk radzieckich do Wilna w 1939 r., pracował w wileńskich teatrach, następnie zaś, po zajęciu Wilna przez Niemców, wykonywał swoje miejscowe stosunki oraz znajomości, wydawał Polaków w ręce Gestapo. Swego czasu prowadził ziemne organizacje wileńskie skazany Dangel na karę śmierci.

Uciekł on z Niemcami. Jeden z Polaków, pochodzących z Wileńska, który przez Dangel stracił całą swą rodzinę, poznał go na ulicy, wydał policji amerykańskiej.

O schronisko dla starców

Sprawa zorganizowania w Olsztynie schroniska dla starców od dawna już domaga się załatwienia.

Ostatnio zaszedł szereg wypadków, godnych ubolewania: starcy, opuszczający po kuracji szpital, nie mogli znaleźć żadnego przytuliska.

Jak się dowiadujemy, sprawa uruchomienia schroniska obecnie jest już na dobrej drodze. Oby jak najprędzej stało się faktem. Może mógłby się do tego przyczynić również Woj. Komitet Opieki Społecznej, przyspieszając załatwienie sprawy?

Znaleziono obrazy z Muzeum Narodowego

W Częstochowie znaleziono ceenne obrazy, pochodzące z Muzeum Narodowego w Warszawie. Obrazy te przekazano wydziałowi oświatowemu.

Redakcja i Administracja: Olsztyn, ul. św. Barbary 1. Telefon Nr. 190. Nadesłanych rękopisów Redakcja nie zwraca. Redaktor Naczelny: Wł. Mroczkowski

Redakcja przyjmuje w godz. 11 — 13.

Administracja czynna w godz. 10 — 14.

Konto Nr. 40 w Oddz. Banku »Społem« w Olsztynie.

CENY OGŁOSZENI: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz (najmniej 50 zł.), przy poszukiwaniu rodzin i pracy po 3 zł. za wyraz (najmniej 30 zł.). Ogłoszenia urzędowe przetargi i nekrologi: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 10 zł. Ogłoszenia reklamowe w miejscu, przeznaczonym na ogłoszenia: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 15 zł. Te same ogłoszenia w tekście redakcyjnym — po 25 zł. Przy wielokrotnych ogłoszeniach — rabat. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje Administracja oraz upoważnione osoby.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA. 50 zł., kwartalna — 140 zł., roczna — 550 zł. Prenumeratory otrzymują pismo pocztą lub odbierają w ustalonych punktach kolportażu. Z przyczyn technicznych w poniedziałki pismo narazie nie wychodzi.